

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN,

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Aanpak besteding middelen Vlaams Klimaatfonds voor de verderzetting van onderbouwde aanpak voor energiebesparing van het gebouwenpark in de sector Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Samenvatting

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wenst zijn onderbouwde aanpak voor energiebesparing van het gebouwenpark in de sector Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verder te zetten.

Een eerste luik van de onderbouwde aanpak voor energiebesparing van het brede gebouwenpark, betreft de maatregelen voor het bestaande patrimonium. Sinds 2018 heeft het VIPA, samen met de sectororganisaties en het VEB een methodiek ontwikkeld om doelgericht het bestaande patrimonium te verduurzamen. Binnen deze methodiek zijn er reeds meer dan 1600 energiescans uitgevoerd, en subsidies toegekend aan klimaatmaatregelen met jaarlijkse BKG-reductie (broeikasgas-reductie) groter dan 10.000 ton. De sectororganisaties worden inhoudelijk en financieel ondersteund, om een brede implementatie van deze maatregelen uit te dragen en te realiseren.

Daarnaast voorziet het VIPA een extra methodiek voor de verduurzaming van de nieuwbouwprojecten. Voor de projecten die met VIPA een samenwerking aangaan voor kennisopbouw, wordt een premie voorzien.

Het voorwerp van deze nota is de verderzetting van deze methodiek binnen de nieuwe krijtlijnen opgenomen in de visienota betreffende de cofinanciering van middelen uit het Vlaams Klimaatfonds goedgekeurd door het Besluit van de Vlaamse regering van 29/10/2021 ((VR2021 2910 DOC.1220/1BIS). De doelstelling is om zo doelgericht de renovatiegraad en de duurzaamheid van het patrimonium te verhogen.

voldoende data om de mogelijke verhoging van de algemene kosten te onderbouwen. Uit navraag bij het Facilitair bedrijf, dat reeds langer GRO toepast, blijkt ook hier onvoldoende data aanwezig. Ze kunnen een analyse bieden op basis van 8 projecten, waarbij het gemiddelde ereloon zich situeert rond de 10,89%.

Om in deze fase tegemoet te komen aan de bezorgdheid van het Raadgevend Comité rond de impact op de studiekosten zal het VIPA een premie voorzien. Voorzieningen worden hierbij ondersteund in hun voortrekkersrol naar kennisopbouw en kennisuitwisseling wat het duurzaam bouwen en de bijhorende CO₂-reductie betreft.

Een apart Ministerieel besluit wordt hiervoor opgemaakt. De premie die voorzien wordt, bedraagt 5000 euro per project. De betoelaging is verankerd in het uitgavendecreet en is mede voorwerp van deze nota om voor 30% gefinancierd te worden uit de klimaatfondsmiddelen.

2. INHOUD

1 Situering

Op 29/10/2021 werd door de Vlaamse Regering de visienota met betrekking tot de cofinanciering van middelen uit het Vlaams Klimaatfonds goedgekeurd (VR2021 2910 DOC.1220/1BIS), de verdeling van de middelen binnen het fonds werd beslist door de Vlaamse Regering op 17/12/2020 (VR 2021 1712 MED. 0459/1BIS).

Voor de verderzetting van de onderbouwde aanpak voor energiebesparing van het gebouwenpark in de sector Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wordt er een VKF-bijdrage gereserveerd van 21.320.000 euro.

Deze nota betreft de gedetailleerde aanvraag voor cofinanciering voor de maatregel ter uitvoering van de verderzetting van de onderbouwde aanpak voor energiebesparing van het gebouwenpark in de sector Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

2 Context

Energie-efficiëntie bestaande gebouwen:

Sinds 2018 heeft VIPA samen met het VEB en in overleg met de sectororganisaties een methodiek uitgewerkt om het bestaande gebouwenpatrimonium van de zorgsector te verduurzamen. Hierbij wordt een zo groot mogelijke impact beoogd met inzet van efficiënt middelenbeheer. Daarnaast focust de methodiek op een aanpak op maat, rekening houdend met de veelzijdige gebouwenportefeuille en de brede waaier aan gebruiksprofielen binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Dit heeft geleid tot het Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het klimaatplan met betrekking tot de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden van 30 maart 2018.

De methodiek bestaat uit 2 stappen.

- Stap 1:

Elke rechtspersoon die erkend is of die voldoet aan de wettelijke voorwaarden om zorg- en dienstverlening te organiseren in het kader van de persoonsgebonden aangelegenheden, kan een energiescan op zijn patrimonium laten uitvoeren. VIPA financiert deze scan indien de voorziening alle maatregelen komende uit de energiescan met een terugverdientijd van maximum 5 jaar binnen de 3 jaar op eigen kosten uitvoert. Een brede implementatie van de aangevraagde energiescans wordt bekomen door gerichte communicatieacties op het terrein vanuit de sectororganisaties.

////////////////////////////////////

- Stap 2:
Voor de energiebesparende maatregelen komende uit bovenstaande energiescans die een terugverdientijd groter dan 5 jaar hebben, kunnen er klimaatsubsidies aangevraagd worden. Dit gebeurt via een oproep. Voorzieningen die versneld een pakket aan maatregelen wensen uit te voeren aan de hand van een energieprestatiecontract, kunnen een subsidie voor een facilitatiecontract ontvangen.

In de periode van 2018 tot 2021 heeft 13% van de welzijnsvoorzieningen een energiescan aangevraagd, hebben er reeds 7 oproepen voor subsidies tot uitvoering van klimaatmaatregelen met een terugverdientijd groter dan 5 jaar plaatsgevonden en zijn er 3 energieprestatiecontracten opgestart.

Ter uitvoering van deze methodiek werkt VIPA samen met de sectororganisaties. Zij hebben als opdracht het klimaatthema prominent op de agenda van het management en het bestuur van de WVG-voorzieningen te plaatsen en te zorgen dat bovenstaande methodiek een brede implementatie kent. Ze worden inhoudelijk en financieel ondersteund voor deze sensibiliseringsrol. (zie [de 13 klimaatengagements van WVG](#)).

Klimaatneutrale nieuwbouw en grondige renovaties:

In 2021 voorzag VIPA een update van zijn MB criteria duurzaamheid. Het VIPA heeft gekozen om hiervoor gebruik te maken van GRO, een duurzaamheidsmeter ontwikkeld door 'Het Facilitair Bedrijf'. Hierin worden er verschillende criteria opgenomen die de nieuwbouw- en verbouwingsprojecten de nodige ambities voorlegt om te komen tot een kwalitatief duurzaam, klimaatneutraal en gezond gebouw. Net zoals 'Het Facilitair Bedrijf' zal het VIPA met de gesubsidieerde gebouwen een voorbeeldrol opnemen en versneld het patrimonium klaarstomen naar de doelstellingen 2050. Zo dienen de goed te keuren projecten minstens 10% tot 15% beter te scoren dan de geldende EPB-regelgeving.

Voorzieningen die moeten voldoen aan de nieuwe VIPA-criteria én die additioneel aan bepaalde voorwaarden inzake informatie-uitwisseling en kennisdeling voldoen, kunnen in aanmerking komen voor een voorloper subsidie. Op deze manier worden ze ondersteund om in het verlengde van hun voortrekkersrol wat het duurzaam bouwen en de bijhorende CO2 reductie betreft, de rol van VIPA als kenniscentrum te versterken opdat VIPA extra onderbouwde beleidskeuzes voor de reguliere betoelagingsystemen kan voorstellen. De voorlopers subsidie die voorzien wordt, bedraagt 5000 euro per project.

3 Toelichting sjabloon cofinanciering

Onderstaand vindt u de synthese van de berekende cofinanciering op basis van het sjabloon VKF-cofinanciering voor de maatregel van onderbouwde aanpak voor energiebesparing van het gebouwenpark in de sector Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Voor het jaar 2022 is er 21.320.000, 00 euro VKF-middelen toegekend aan deze maatregel. De cofinancieringsberekening van het aandeel dat VIPA bovenop deze middelen legt, wordt berekend via twee sjablonen.

1. VKF-cofinanciering-sensibilisering

Aangezien voor de maatregel sensibilisering geen duidelijke broeikasgasberekening kan uitgerekend worden, is dit opgenomen in een afzonderlijk sjabloon waarbij de cofinanciering standaard 30% is.

De VKF-middelen zullen gebruikt worden voor de ondersteuning van volgende acties i.k.v. sensibilisering (zie punt 2.2 Context van deze nota):

B. ESR-TOETS

De spreiding van de uitgaven alsook de ESR-impact ziet er als volgt uit:

cofinanciering klimaatmaatregelen	60%	40%		VAK					
cofinanciering sensibilisering	30%	70%							
	VKF	VIPA	Totaal	2022	2023	2024	2025	2026	2027
oproepen (incl. KP verhoging)	19.909.100	13.272.733	33.181.833	11.913.215	21.268.618				
potentieelsscans	1.200.000	800.000	2.000.000	890.104	1.109.896				
EPC	60.000	40.000	100.000	25.000	75.000				
tussentotaal klimaatmaatregelen	21.169.100	14.112.733	35.281.833						
sensibilisering	150.900	352.100	503.000	101.000	402.000				
Totaal	21.320.000	14.464.833	35.784.833	12.929.319	22.855.514				

				ESR-uitgaven in VEK					
				20%	20%	20%	20%	20%	20%
	VKF	VIPA	Totaal	2022	2023	2024	2025	2026	2027
oproep 2022	7.147.929	4.765.286	11.913.215	2.382.643	2.382.643	2.382.643	2.382.643	2.382.643	
oproep 2023	12.761.171	8.507.447	21.268.618		4.253.724	4.253.724	4.253.724	4.253.724	4.253.724
potentieelsscans	1.200.000	800.000	2.000.000	890.104	1.109.896				
EPC	60.000	40.000	100.000	25.000	75.000				
tussentotaal klimaatmaatregelen	21.169.100	14.112.733	35.281.833						
sensibilisering	150.900	352.100	503.000	101.000	402.000				
Totaal	21.320.000	14.464.833	35.784.833	3.398.747	8.223.263	6.636.367	6.636.367	6.636.367	4.253.724

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De impact van het voorstel wordt opgevangen binnen het bestaande personeelsbestand.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Alle rechtspersonen die erkend zijn of voldoen aan de wettelijke voorwaarden om zorg- en dienstverlening te organiseren in het kader van de persoonsgebonden aangelegenheden kunnen steunmaatregelen aanvragen. Voor zover de lokale besturen voorzieningen hebben die aan deze voorwaarde voldoen, komt deze regeling indirect ook ten goede van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Jaarlijks zal over de voortgang en de gerealiseerde emissiereducties van de maatregelen gefinancierd vanuit het VKF worden gerapporteerd aan de Vlaamse Regering volgens de timing en voorwaarden die door het VEKA worden bepaald.

////////////////////////////////////

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. Kennis te nemen van de verderzetting van de onderbouwde aanpak voor energiebesparing van het gebouwenpark in de sector Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
2. Haar goedkeuring te hechten aan de reservering van het voorgestelde budget, met name:
 - o 21.320.000 euro wordt gereserveerd op het Vlaams Klimaatfonds
 - o 14.464.833 euro wordt gereserveerd op het budget van VIPA

Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hilde CREVITS

//